

D ů v o d y:

Ve věci samé není uplatněný dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s. opodstatněn a nižšími soudy byla věc s právního hlediska posouzena bezvadně. K dovolacím vývodům jest jen ještě zdůrazniti, že mylně se snaží srovnávati věcné právo služebnosti bydlení (§ 521 obč. zák.) s pouhým obligačním právem k bytu, neoprávnujícím takového uživatele bytu k petitorní žalobě proti osobám třetím, do jeho práv zasáhnuvším. Než tu právě dovolání přezírá podstatný rozdíl mezi věcnými právy, k nimž patří i služebnost bydlení (§ 521 obč. zák.), jako právy absolutními a mezi právy obligačními jako právy relativními, jakým jest na př. právo nájemní. Služebnost bydlení (§§ 504, 507, 521 obč. zák.) jako právo věcné zavazuje vlastníka věci jen k trpění (§ 482 obč. zák.) nikoli též k pozitivnímu plnění, zejména mu neukládá zákon, aby hájil práva osoby k služebnosti oprávněné proti zásahům třetích osob do nich, poněvadž věcně oprávněný požívá samostatné absolutní ochrany proti každému rušiteli, tedy i proti osobám třetím. Jinak jest dovolatele v této právní otázce odkázati k obširným důvodům plenárního rozhodnutí ze dne 17. května 1932 ve sb. n. s. 11.674.

Čís. 12431.

Výklad pravidel pro šekové řízení.

Byl-li příkaz výplatou peněz proveden šekovým úřadem teprve, až když byla odkryta zpronevěra úředníka, jenž vklady zpronevěřil, hradí se vlastníku šekového účtu jen 1% úrok ve smyslu §§ 12 a 14 pravidel.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 2016/31.)

Žalobce, velkoobchodník, obchodoval s konsumním družstvem ve V., jež platilo dodané zboží na účet žalobcův u poštovního šekového úřadu žalobcovými složenkami. Poštovník ve V. zpronevěřil z částek pro žalobce došlých 10.000 Kč. Žalobce uplatnil nárok na náhradu zpronevěřených částek u ředitelství pošt a telegrafů i s 8% úrokem z prodlení, odůvodňuje to tím, že musí sám platiti debetní úrok vyšší. Ředitelství pošt a telegrafů přiznalo žalobci částku kapitálovou, pokud se však týkalo úrokové částky, uznalo jen nárok na 1% úroků a vzhledem k tomu vyplatilo žalobci kromě zpronevěřené částky 10.057 Kč i 1% úrok až do 15. června 1930, t. j. do dne výplaty. Žalobce uplatnil pak nárok ohledně výplaty 8% úroků u ministerstva pošt a telegrafů ve smyslu § 219 pošt. ř. čís. 317 z roku 1916, ale žádost ta byla odmítnuta. Žalobě, domáhající se zaplacení 8%ních úroků vyhověl procesní soud první stolice potud, že přisoudil žalobci 6%ní úroky. V otázce, zda jest přiznati úrok vyšší než 1%, uvedl v důvodech: Pro rozhodnutí o tom, zda žalobce má nárok na 8% úrok z prodlení, ze zpronevěřených částek za dobu od jejich složení až do 15. června 1930, jest rozřešiti: především otázku, zda žalobce v souzeném případě

vystupoval jako účastník šekového řízení, který ve smyslu § 14 pravidel pro šekové řízení by byl nucen se spokojiti se zúročením jen 1%. Soud má za to, že žalobce v souzeném případě není omezen ustanovením § 14 pravidel pro šekové řízení. § 14 cit. pravidel stanoví, že jedním procentem se zúročuje pohledávka na účtu. O takovou pohledávku však v souzeném případě nejde, neboť, jak z nesporného přednesu stran plyne, žalobci ze složených proň peněz bylo připsáno na účtě jen 10.230 Kč, kteréžto peníze žalobce jediné obdržel, kdežto částka zpronevěřená 10.057 Kč vůbec na jeho účtě připsána nebyla a žalobce ji obdržel teprve dne 15. června 1930. Rovněž tu nejde o případ § 12 odst. II cit. pravidel, kde jest upraveno ručení poštovního šekového úřadu a povinnost ku placení náhrady ve výši 1% úrokové sazby při nesprávném provedení šekových nebo převodních příkazů. Závazek žalované strany k náhradě zpronevěřených peněz a tudíž i k náhradě další škody tím žalobci způsobené netkví tedy v ustanovení § 14 a § 12 pravidel pro šekové řízení, nýbrž nárok ten jest odůvodněn obecnými předpisy o náhradě škody, totiž, že žalovaná strana jako podnikatelka zodpovídá podle § 1313 obč. zák. žalobci za jednání poštmistra, kterého používala při plnění svých povinností vyplývajících proti žalobci z jeho účastenství na poštovním šekovém řízení. (§ I cit. pravidel — sběrnami a platebními jsou poštovní úřady.) Tím, že se poštmistr dopustil zpronevěry, nastala povinnost žalované strany k náhradě škody zpronevěrou peněz žalobci způsobené, a to nejen škody ze zpronevěřených peněz, nýbrž i další škody, již žalobce utrpěl tím, že zpronevěřené peníze včas neobdržel. Vzhledem k tomuto právnímu názoru soudu je povinna žalovaná strana nahraditi žalobci škodu, kterou utrpěl tím, že nebyla ihned na jeho účet odvedena kapitálová částka proň složená u pošt. úřadu ve V. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Jest si nejprv ujasniti, o jaký právní poměr tu jde vzhledem k nesporné skutečnosti, že žalobce měl účet šekový (byl vlastníkem účtu šekového) a byl tedy účastníkem šekového řízení. Podle povahy věci jde tu o poměr zmocňovací podle § 1002 obč. zák. a platí proto o povinnostech zmocněnce předpisy § 1009 obč. zák. První soudce vychází z toho názoru, že žalobce není omezen ustanovením § 14 pravidel pro šekové řízení, ježto podle tohoto § 14 zúročuje se jedním procentem pohledávka na účtu poštovního úřadu šekového (nyní poštovní spořitelny), částka zpronevěřená vůbec na účtě připsána nebyla a žalobce ji obdržel teprve 15. června 1930. Názor ten odvolací soud nesdílí. Jisto jest, že zpronevěřené peníze na účet šekový patřily, měly tam býti připsány žalobci k dobru a měly proto býti podle citovaného § 14 zúročeny jedním procentem. Podle § 12 odst. I pravidel šekového řízení neručí poštovní úřad šekový (nyní poštovní spořitelna) za včasný přípis vkladu na účtech ani za včasné provedení šekových a převodních příkazů ani za včasnou výplatu šekových platebních poukázek. Podle druhého odstavce téhož § 12, pokud by vlastníci účtů kromě případů v odst. 1 uvedených podle platných právních ustanovení byli oprávněni žádati šekový úřad o náhradu škody, vzešlé jim nesprávným provedením jejich

šekových nebo převodních příkazů, poskytne šekový úřad jen náhradu rovnající se úrokům z poukázané částky ve výši úrokové sazby, kterou sám té doby úročí pohledávky vlastníků účtů na šekový účet, a to ode dne příchodu příkazu do dne jeho správného provedení. Podle názoru odvolacího soudu jde tu při zpronevěře, v souzeném případě se stavší, o případ nesprávného provedení šekových příkazů, právě zpronevěrou způsobeného, a má tudíž žalobce ve smyslu citovaného § 12 odst. II pravidel nárok jen na náhradu úroků 1%. Podle § 1323 obč. zák. musí při náhradě škody býti vše uvedeno v dřívější stav. Proto v souzeném případě musí býti žalobci poskytnut jen takový úrok, který by mu vzešel, kdyby zpronevěřené peníze byly mu připsány k dobru a řádně zúrokovány (sr. rozh. čís. 5762 sb. Glaser-Unger, Neue Folge). Ježto jest nesporno, že žalobce 1% úroky obdržel, nemá další nárok na úroky a bylo proto žalobu jako neopodstatněnou zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka, napadajíc odvolací rozsudek pro nesprávné právní posouzení, má za to, že se ustanovení §§ 12 a 14 pravidel pro šekové řízení poštovního šekového úřadu nehodí na sporný případ, protože se poukázané částky následkem zpronevěry poštovního úřadu prý nedostaly na její účet. Proto se prý nehodí použití § 14 pravidel. Použití § 12 se prý nehodí proto, že má na mysli jen normální chod šekového řízení a protože nešlo o provedení šekového nebo převodního příkazu, nýbrž o zpronevěru, a také prý nedošlo k žádnému vkladu a nebylo poštovním šekovým úřadem složenými penězi naloženo na účet dovolatelky, protože peníze byly zpronevěřeny. Dovolatelce nelze dáti za pravdu. Poštovní šekový úřad přijal vklady Družstva na účet žalující firmy. Tím převzal příkazy a nevádí tomu, že zřízenec poštovního šekového úřadu peníze takto vložené zpronevěřil. Zpronevěřil je poštovnímu šekovému úřadu, ale nikoliv žalující firmě neb Družstvu, které je vložilo a poukázalo šekový úřad k určité dispozici. Tím, že poštovní úřad šekový provedl příkazy jen částečně poukázav jen menší částku nebo je neprovedl zatím vůbec, nic se na věci nemění. Mezi stranami není o tom sporu, že mezi nimi je poměr zmocnitelský. Žalující firma má za to, že při náhradě z důvodu tohoto poměru nejde o nesprávné provedení příkazu a že proto neplatí § 12 pravidel. Je sice správné, že nelze použití odstavce 1 § 12 těchto pravidel. Tam jest stanoveno, že poštovní šekový úřad neručí za v č a s n ý přípis vkladů na účtě, ani za včasné provedení šekových a převodních příkazů, ani za včasnou výplatu šekových poukázek. Ve sporném případě se však žalobce nedomáhal náhrady pro opožděnost provedení přípisu na jeho účtě nebo převodu, nýbrž žádal náhradu proto, že příkaz, převod vkladu na jeho účet nebyl vůbec proveden nebo byl proveden jen z části. Nešlo tedy ve sporu o včasnost přípisu vkladu nebo včasnost provedení příkazu a výplaty poukázky.

Avšak odst. 2 § 12 pravidel stanoví, že, pokud by vlastníci účtů kromě případů v prvním odstavci uvedených byli oprávněni žádati náhradu škody vzešlé nesprávným provedením jejich šekových nebo převodních příkazů, poskytne jim ji šekový poštovní úřad v částce rovnající se úrokům, kterou úročí pohledávky ode dne příchodu příkazu až do dne provedení. O takový případ jde. Příkaz byl proveden výplatou peněz žalující firmě, ale nebyl ovšem proveden správně, protože poštovní úřad vklady zpronevěřil zcela neb z části a šekový poštovní úřad provedl výplatu, převod, teprve, až zpronevěru odkryl. Pro ten případ hradí se jen 1% úrok ve smyslu §§ 12 a 14 pravidel. V odstavci 2 § 12 se nerozeznává, z jakého důvodu byl příkaz proveden nesprávně, a proto také nelze rozeznávat, zda nesprávné provedení bylo způsobeno zpronevěrou či z jiného důvodu. Nezáleží na tom, zda se zpronevěřené částky dostaly na účet žalující firmy, či zda jí byly přímo vyplaceny provedením příkazu Družstva. Všeobecných předpisů o náhradě škody nelze tu použít, ježto pravidly o šekovém řízení je mezi stranami stanoveno jinak a tato pravidla nahrazují dohodu stran.

Čís. 12432.

Žaloba, již podán odpor proti exekuci vyklizením a v níž navrženo, by bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná, nespadá pod předpis § 575, první odstavec, c. ř. s.

Podle zákona není překážky, domáhati se soudního výroku, že exekuce jest nepřipustná, i z toho důvodu, že exekuční titul je neplatný. Než, nebyly-li podány námitky proti soudní výpovědi, nelze hmotněprávní námitku, že byt podléhá ochraně nájemců, vznášeti teprve v exekučním řízení žalobou o nepřipustnost exekuce.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 290/33.)

Na základě pravoplatné soudní výpovědi z bytu navrhl žalovaný proti žalobci povolení exekuce vyklizením. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném nepřipustnosti exekuce, již opodstatňoval tím, že exekuční titul jest neplatný, ježto byt podléhá ochraně nájemců, pročež bylo jednati o výpovědi v řízení nesporném, nikoliv v řízení sporném. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce uvedl v žalobě, že podává proti exekuci na vyklizení odpor, a navrhl, aby bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná. Nešlo tedy o žalobu o zrušení nebo zánik nájemní smlouvy (§ 574 c. ř. s.), která by spadala pod předpis § 575 první odstavec c. ř. s. (srov.